

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ФОРУМ ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ (ФГУ) ЗА 2019 ГОДИНА

Уважаеми приятели, членове на нашата мрежа,

Изминалата 2019 година беше интензивна за Форум Гражданско Участие. Мрежата продължи да работи в насоките, определени от членовете, но ситуацията спрямо гражданските организации в България наложи и други стъпки и стратегии.

Развитие на позитивен публичен образ на гражданските организации

След проведената в края на 2018 година Конференция на бъдещето за обединяване на гражданските организации в България и изграждане на обща визия за развитие, в началото на 2019 г. взехме решение, че трябва да продължим започнатото. Съвместно с БЦНП, НПО портала, Червената къща, НМД, БДФ, платформа АГОРА и WWF България основахме **Коалиция за запазване пространството за гражданското общество**. Коалицията получи подкрепа от фонда CIVITATES и стартира съвместна работа в условията на неблагоприятна медийна среда, пропаганда и потоци от невярна, подвеждаща информация. Основната ни цел е да работим за **увеличаване на познаването и обществената подкрепа за гражданските организации в България**. През годината бяха проведени повече от 20 вътрешни срещи в рамките на коалицията, както и едно четиридневно обучение по комуникации с международен експерт в тази сфера. В резултат разработихме концепция за **публична кампания за подобряване имиджа на гражданските организации в България** чрез насърчаване на доброволчеството. Към инициативата като партньори бяха привлечени БЧК, Тайм Хироус и НАРД, а самата кампания планираме да стартира през април 2020 г. За осъществяването ѝ сме предвидили и специални обучения за гражданските организации, които имат желание да вземат участие в нея. Те са насочени от една страна към работата с доброволци, а от друга – към развиване на комуникационните умения и популяризиране на работата на организациите с цел привличане на обществено признание и подкрепа за работата им. Планираме кампанията да присъства интензивно в националните и социалните медии и да донесе повече положителна информация за работата на гражданските организации като цяло, както и да увеличи подкрепата на обществеността и на институциите.

През месец май т.г. по инициатива на коалицията в Дома на Европа се състоя и дебат с българските кандидати за представители в Европейския парламент. В резултат от събитието, което се проведе под надслов **„Рецепти за Европа“**, беше изготвен кратък сборник с предложения за политики в пет ключови обществени сфери – „Насърчаване на гражданската активност“, „Повишаване на гражданската информираност“, „Деца, младежи, образование, демографско развитие“, „Околна среда и климат“, „Активно включване на възрастните хора в обществения живот“. Планираме адресирането на тези препоръки до членовете на Европейския парламент.

Застъпничество и прилагане на механизми за гражданско участие на местно и национално ниво

Представители на ФГУ продължават експертното си участие в комитета и подкомитета за наблюдение по ОПДУ, в работната група в рамките на Инициативата за открито управление, както и в Обществения съвет към КВНОЖГ. Във връзка с новия процес на планиране 2021 – 2027 ФГУ беше одобрена за участие в ОПЕУТП. Форум Гражданско участие е и сред членовете на новосъздадената

Националната платформа на партньорите за добро демократично управление на местно ниво, председателствана от Министъра на регионалното развитие и благоустройството.

КН и Подкомитет на ОПДУ

След обявяване на селекцията от първата покана за проекти, насочени към подобряване на гражданското участие, Комитетът за наблюдение на **ОПДУ** през изминалата година нямаше особена активност. Резултатите от селекцията бяха изненадващи и негативни за голяма част от утвърдените, работещи граждански организации, включително – за много от членовете на ФГУ..

Обществен съвет към КВНОЖГ

През 2019 година бяха проведени 4 заседания на Обществения съвет, чийто председател е ФГУ. Съветът отново положи усилия за приемане на Закон за доброволчеството, но проектът все още не е приет на първо четене от Комисията по правни въпроси. След внасянето му през декември 2017 година, той получи положителни становища от МТСП, Министерство на младежта и спорта, Министерство на здравеопазването, Министерство на външните работи,

Министерство на вътрешните работи, Министерство на правосъдието, както и гласувана подкрепа от парламентарните комисии: КВНОЖГ, КЕКЕФ, КЗ, и тази по въпросите на децата, младежта и спорта. ФГУ организира срещи с председателите на Комисията по правни въпроси (която е водеща) и на Комисията по вътрешна сигурност и обществен ред. В резултат, КВСОР също прие законопроекта на първо четене, все още се очаква решение на правната комисия.

ОС работи активно за преодоляване на трудностите при влизането в сила на промените бв ЗЮЛНЦ. Същевременно, част от тези промени включват създаването на **Съвет за развитие на гражданското общество**, който се състои от представители на граждански организации и за чийто председател е определен вицепремиерът Томислав Дончев. **Към момента, въпреки, усилията на ОС и други граждански организации, процедурата за избор на членове на Съвета все още не е стартирана. Очаква се господин Дончев да предприеме необходимите стъпки по неговото създаване с цел изпълнение на влезлите в сила от 01.01.2018 година законови промени и действителна подкрепа на развитието на гражданското общество в България.** Разработени и приети са правилата за създаването и работата на СРГО, но все още не е стартирана процедурата. Предвиждат се избори, в които да се включат всички желаещи НПО в страната. В приетия **Бюджет 2020 е предвиден фонд за подкрепа на граждански инициативи, който ще заработи след сформирането на Съвета.**

Една от функциите на ОС е да разглежда внесените в НС граждански инициативи по ЗПУГДВМС. През 2019 година ОС е разгледал общо 3 инициативи. Пълната подкрепа на Съвета получили 1 от тях – за закриване на фермите за отглеждане на животни за ценни кожи, останалите 2 са подкрепени принципно с препоръка за обединение и систематизиране на исканията.

Общественият съвет организира и среща с членовете на КВНОЖГ, на която представи резултатите от Индекса за устойчивост на гражданските организации, както и преглед и препоръки за подобряване на взаимодействието между комисията и съвета. Работи се върху съвместен план за действие, който да подобри ефективността на работата им.

Председателят на Съвета Ива Таралешкова беше поканена на среща с делегация (граждански организации и институции) от Узбекистан, на която представи механизма за създаване, целите и

насоките за работа на този консултативен орган. Представянето беше прието с голям интерес и гостите изявиха желание за пренасяне на опита на Съвета и в техния парламент.

Провеждане на срещи с НПО във връзка с формирането на Съвет за развитие на гражданското общество

С измененията в чл. 4 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ДВ бр. 74 от 2016 г.) се предвижда създаването на Съвет за развитието на гражданското общество като консултативен орган към Министерския съвет. В състава на съвета ще участват представители на граждански организации, като председател на Съвета ще е заместник-министър председателят, който отговаря за Стратегията за развитие на гражданските организации. Самият закон предвижда приемането от страна на Министерския съвет на Правилник за организацията и дейността на Съвета за развитие на гражданското общество, който бе приет от МС на 02.09.2019 г.

Основната цел, поставена пред Съвета, е да работи за подобряване на взаимодействието между държавата и гражданското общество, да осигури възможност за съвместно вземане на решения и изпълнение на политики, свързани с развитието на гражданското общество и да предостави механизъм за гъвкаво, ефективно и прозрачно разпределение на публични средства за инициативи на граждански организации

Във връзка с реализиране на предвидения в правилника механизъм за определяне на състава на Съвета, който ще е под формата на избори, Форум Гражданско участие заедно с БЦНП и останалите членове на Коалицията за запазване пространството за гражданското общество предприе действия за информиране на гражданските организации в страната относно функциите на Съвета и начина на сформиранието му. Бе подготвен малък проект, който бе подаден към Civitates и финансиран от тях. Инициативата, която нарекохме „граждански срещи“, беше подкрепена и от Български фонд за жените и Национален младежки форум.

Бяха организирани срещи в 7 града – Благоевград, Бургас, Варна, Враца, Ловеч, Пловдив и Русе. В съдействие с партньорските мрежи на ФГУ в срещите бяха поканени да участват над 300 организации от цялата страна. Въпреки спешния порядък, в който бяха организирани срещите, в тях взеха участие над 100 души от 80 различни организации.

По време на срещите бяха засегнати няколко основни въпроса:

- **Предизвикателствата пред гражданските организации в България:** 1/ влошаване обществения имидж на ГО вследствие на целенасочени кампании срещу определени групи организации; 2/ взаимодействие с институциите на местно ниво; 3/ възможности и затруднения при финансирането на дейността;
- **Функции и правомощия на Съвета за развитие на гражданското общество**
- **Провеждане на избори за формиране членския състав на Съвет за развитие на гражданското общество на Р България;**
- **Подготовка на кампания за подобряване публичния образ на ГО чрез насърчаване на доброволчеството** (работно заглавие „Копче за добро“);
- **Провеждане на Национален ден на гражданското участие и изложение на добри практики**, предвидено за януари 2020 г.

Като общо мнение от проведените дискусии бе изведено, че е важно да се участва в създаването на Съвета за развитие на гражданското общество и ролята на организациите, съответно техните представители, които ще са членове на съвета, е от изключителна важност за бъдещето на

организациите на гражданското общество в България. Участниците в срещите изказаха благодарност на Форум Гражданско участие и цялата коалиция за подетата инициатива и пожелаха ФГУ да поддържа връзка с тях по въпросите, свързани с формирането и дейността на Съвета, както и да ги информира, когато бъде обявена датата за стартиране на изборния процес.

Подобряване на обществените консултации на национално ниво: ФГУ отново демонстрира на практика, че структурираните обществени консултации водят до добри резултати. По покана на УНИЦЕФ България, Светът на Мария, БЦНП и МТСП, през 2019 г. екип на ФГУ проведе 2 работни дискусии във връзка с промените, произхождащи от новия ЗСУ, който трябва да влезе в сила от 01.01.2020. За съжаление, усилията ни да убедим МТСП, че е нужна широка информационна кампания, за да се разясни сред обществото същността и смисъла на новия закон, останаха напразни. Това завърши с влошаване на обществената среда, оставка на министъра и отлагане влизането в сила на закона.

Участие на ФГУ в процесите на формулиране на политики на европейско и международно ниво
На ниво ЕС, основно предизвикателство за ФГУ и пред всички НПО е продължаващото свиване на гражданското пространство. През 2019 година наши членове се включиха в две международни срещи на коалиции, подкрепени от фонда CIVITATES, на които обмениха опит и идеи за стъпки и инициативи на национално и на европейско ниво. На последната среща през декември 2019 се стигна до решение за изработване на съвместна стратегия за застъпничество на ниво ЕС.

През 2019 година мрежата ФГУ беше избрана за заместник – председател на Изпълнителния комитет на Дунавския форум на гражданското общество. Това е свидетелство за оценката, която колегите ни от дунавските страни дават за нашата работа и капацитет. В рамките на шестия Дунавски ден на участието, който се проведе през май 2019 бяха обсъдени и в следствие – разработени стъпки за подобряване на връзката на Дунавската стратегия с гражданите на страните – членки чрез изработване на комуникационна стратегия с участието на граждански организации от тези страни. Освен това се включихме в работно заседание на Европейския икономически и социален комитет, на което отправихме предложения за ефективно включване на гражданските организации в разработването и изпълнението на Стратегията. В резултат бе организирана широка обществена консултация във връзка с Плана за изпълнение на стратегията, в която отново дадохме препоръки и становище. Предстоят срещи на ниво ЕС и ЕК, в които да адресираме препоръките на ФГУ и наДФГО към представители на ЕП и ЕК. Тези срещи биха могли да се комбинират и с обсъжданите в рамките на Коалицията стъпки за запазване на пространството за гражданското общество в страните от Европа.

През септември получихме покана от представители на Съвета на Европа в следствие на участието ни в Работната група за изработване на Насоки за гражданско участие (2017 г.). Поканата беше за представяне на работещи механизми, създаване и обучение на Платформа за гражданско участие в община Тбилиси. След провеждане на 2 обучения на платформата, организирахме и модерирахме обществено обсъждане с над 120 представители на различните заинтересовани страни за обособяването на парк и езеро в един от кварталите на грузинската столица. Надяваме се, че това може да е начало на едно по-дългосрочно партньорство с община Тбилиси, Грузия, както и със Съвета на Европа.

Развитие на мрежата, повишаване на капацитета и мотивацията на членовете

За развитието на мрежата и привличането на нови съмишленици спомогнаха проведените „граждански срещи“ из страната, които се превърнаха в основа за бъдещо взаимодействие между граждански организации на местно ниво. По отношение развиването на партньорствата с организации от други европейски страни ФГУ участва в организирането и провеждането на

няколкодневен обучителен семинар на колегите от „Партньори за демократична промяна“ (Partners for Democratic Change Slovakia, PDCS), Словакия.

С цел **повишаване на капацитета в сферата на комуникациите** и работата със социални мрежи ФГУ имаше свой представител и на обучение, организирано от Европейската служба за гражданско действие (ECAS) през август 2019 г. в Брюксел. Сдружението имаше няколко представители – от Секретариата и от членски организации, в двудневен семинар в Пловдив на тема „Успехи и предизвикателства пред гражданските организации в България“.

През 2019 проведохме **едно Общо събрание, 3 заседания на УС и приехме 1 нов член**. Получени са заявки за членство от още 3 организации. Предстои да се вземе конкретно решение за провеждане на стратегическо планиране.

И през тази година ФГУ работи активно с медиите: наши **мнения, позиции и инициативи бяха отразени** в медии като БНР, БНР – Благоевград, Дарик радио и БНТ. През септември ФГУ беше удостоен със Специална награда на НПО портал и Програма Европа на Столична община за партньорство на гражданския сектор с местната власт.

Разбира се, наред с успехите има и **много предизвикателства пред работата ни**. Съставът на екипа е доста динамичен – в момента той се състои от 3 души, което ще подобри възможностите за действие и активна комуникация с членовете. От друга страна, активността на част от членовете все още е проблемна. Надяваме се, че чрез двата финансирани проекта на ФГУ през 2020 година ще успеем да засилим влиянието на ФГУ за подобряване на средата и работата на членовете на мрежата и на гражданските организации в България.

Въпреки трудностите, пред които са изправени българските граждански организации, ФГУ продължава да влага усилия и енергия в подкрепа на гражданското пространство и гражданската активност. Членовете на УС, както и всички членове и партньори на Мрежата са важен фактор за постигането на успех в тези ни усилия. Повече от всякога сме убедени в това, че без широко обединение на организациите, независимо от тяхната тематична насоченост, сме уязвими и в невъзможност да защитаваме интересите и позициите си. Да си пожелаем през 2020 година да дадем тласък на такова обединение и ФГУ да бъде важна част от инфраструктурата на гражданското общество в България!

Ива Таралежкова, председател на УС